

www.mevzuattakip.com.tr

Mahalli İdarelerin Alt İşveren İşçilerinin İşçi Statüsü ve Belediye Şirketlerindeki İşçilerin Durumu

Bu makalede, belediyelerin (genel anlamda mahalli idarelerin) alt işvereni durumunda olan belediye (mahalli idare) şirketlerinden Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmet Alımı Sözleşmeleri Kapsamında Çalıştırılmakta Olan İşçilerin, Şirketlerde işçi statüsünde çalışmak için başvurup başvurmayacakları değerlendirilmiştir.

MAHALLİ İDARELERİN ALT İŞVEREN İŞÇİLERİNİN İŞÇİ STATÜSÜ VE BELEDİYE ŞİRKETLERİNDEKİ İŞÇİLERİN DURUMU

Halil MEMİŞ

MİARGEM Başkanı

Kamudaki taşeron işçilerin sürekli işçi kadrolarına ve mahalli idarelerdeki şirketlere işçi olarak geçirilme süreci devam ediyor.

Bu süreçte, uygulamanın nasıl olacağını toptancı bir anlayışla yazıya dökmek yerine, süreç adımlarını takip ederek ortaya çıkan tereddütlere ilişkin değerlendirmelerimizi mahalli idarecilerimize ulaştırmaya çalışıyoruz.

Şüphesiz ki, bu süreçle ilgili olarak işçi statüsüne geçiş için başvurusundan, hizmet alım sözleşmelerinin durumuna kadar bir çok konu sorun alanı olarak karşımızda durmaktadır.

Bizlere ulaşan ve İçişleri Bakanlığının da genelge yapmak zorunda olduğu bir sorun alanı da, belediyelerin alt işvereni statüsünde olan belediye şirketlerindeki işçiler açısından doğmuştur.

Bu sorun alanı da şudur: Belediyelerin (genel anlamda mahalli idarelerin) alt işvereni durumunda olan belediye (mahalli idare) şirketlerinden Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmet Alımı Sözleşmeleri Kapsamında Çalıştırılmakta Olan işçilerin, Şirketlerde işçi statüsünde çalışmak için başvurup başvurmayacakları hususudur.

Konunun detayına girmeden önce, konuyu anlaşılır hale getirmek için bir değerlendirme yapmamız uygun olacaktır.

KHK ve daha sonraki düzenlemelerde yer alan iki ifadeye dikkat çekmek istiyorum: *Sürekli İşçi Kadrolarına Geçirilme, Mahalli İdare Şirketlerinde İşçi Statüsüne Geçirilme.*

696 sayılı Kanun Hükmünde Kararname 24/12/2017 tarihli ve 30280 sayılı Resmi Gazetede yayımlandıktan sonra çıkarılan Usul ve Esasların adında bile bu durum yer almıştır:

"Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmet Alımı Sözleşmeleri Kapsamında Çalıştırılmakta Olan İşçilerin Sürekli İşçi Kadrolarına veya Mahalli İdare Şirketlerinde İşçi Statüsüne Geçirilmesine İlişkin 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Geçici 23 ve Geçici 24 üncü Maddelerinin Uygulanmasına Dair Usul ve Esaslar"

KHK ile yapılan düzenleme; Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmet Alımı Sözleşmeleri Kapsamında Çalıştırılmakta Olan İşçilerin;

- Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Sürekli İşçi Kadrolarına

Mahalli İdare Şirketlerinde İşçi Statüsüne

Geçirilmesi düzenlemesidir.

Yani mahalli idarelerdeki alt işveren işçileri için kadro söz konusu olmayıp, onlar mahalli idarelerin (tanımlanan nitelikteki) şirketlerine işçi statüsü ile geçirileceklerdir.

Daha önce, henüz 696 sayılı KHK çıkmadan önce yaptığımız değerlendirmede de esasında; belediye şirketlerinin de diğer alt işveren niteliğindeki (taşeron) şirketler gibi Türk Ticaret Kanunu hükümleri çerçevesinde faaliyet gösterdiklerini, dolayısıyla istihdam şekli açısından hiçbir fark olmadığını ifade etmiştir.

Mahalli idare şirketlerinin sermayesinin mahalli idarelere ait olmasının verdiği bir güven muhakkak ki vardır. Bunu göz ardı etmek mümkün değildir. Ancak; kadro kamu kurumlarına mahsus bir durumdur. Bunun içindir ki, mahalli idareler dışındaki alt işveren (taşeron) işçileri kamu kurumlarında istihdam edilecektir ve onlar için sürekli işçi kadrolarına geçirilmekten bahsedilmektedir. Mahalli idareler için ise, şirketlerde işçi statüsüne geçirilmekten bahsedilmektedir.

Olayı şöyle düşünelim: Şu an itibariyle mahalli idarelerin şirketlerinde işçiler mevcut. Bunların bir kısmı söz konusu şirketlerin muhasebe, büro hizmetleri vb işlerini yürüten çakılı işçiler, bir kısmı da bağlı olduğu belediyede alt işveren (taşeron) işçisi olarak çalışan işçilerdir.

Belediyelerin (genel anlamda mahalli idarelerin) alt işvereni durumunda olan belediye (mahalli idare) şirketlerinden Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmet Alımı Sözleşmeleri Kapsamında Çalıştırılmakta Olan işçilerin, Şirketlerde işçi statüsünde çalışmak için başvurup başvurmayacakları hususunu aydınlığa kavuşturmak amacıyla İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü 4.1.2018 tarihinde yayınladığı 328 sayılı (Mahalli İdare Şirketlerinde İstihdam Edilen İşçiler) konulu Genelgesinde;

"696 sayılı Kanun Hükmünde Kararname 24/12/2017 tarihli ve 30280 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmış, Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmet Alımı Sözleşmeleri Kapsamında Çalıştırılmakta Olan İşçilerin Sürekli İşçi Kadrolarına veya Mahalli İdare Şirketlerinde İşçi Statüsüne Geçirilmesine İlişkin 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Geçici 23 ve Geçici 24 üncü Maddelerinin Uygulanmasına Dair Usul ve Esaslar da 01/01/2018 tarihli ve 30288 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

Bakanlığımıza çeşitli kişi ve kuruluşlardan intikal eden görüş ve taleplerden; il özel idareleri, belediyeler ve bağlı kuruluşları ile bunların üyesi olduğu mahalli idare birliklerinin yarısından fazlasına sahip olduğu şirketlerde işçi statüsünde çalışan personelin alt yüklenici işçisi gibi değerlendirilip, şirketlerde işçi statüsüne geçirilme sürecine tabi tutulmak istendiği başvuru yapmaları, dava ve icra takiplerinden feragat beyanı vermeleri ve sulh sözleşmesi yapacağını beyan etmeleri istendiği anlaşılmıştır.

Söz konusu Kanun Hükmünde Kararnamenin 127 nci maddesiyle 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye eklenen geçici 24 üncü maddesinde, "İl özel idareleri ve belediyeler ile bağlı kuruluşlarında ve bunların üyesi olduğu mahalli idare birliklerinde, birlikte veya ayrı ayrı sermayesinin yarısından fazlası il özel idareleri, belediyeler ve bağlı kuruluşlarına ait şirketlerde 4734 sayılı Kanun ve diğer mevzuat hükümleri uyarınca personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alım sözleşmeleri kapsamında yükleniciler tarafından 4/12/2017 tarihi itibarıyla çalıştırılmakta olanlar;

a)....,

b)....,

c)....,

ç)....,

kaydıyla bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren on gün içinde hizmet alım sözleşmesini yapan idareye veya şirkete, ek 20 nci madde kapsamındaki şirketlerinde işçi statüsünde çalıştırılmak üzere yazılı olarak başvurabilirler," hükmü ile

Geçici 24 üncü Maddesinin Uygulanmasına Dair Usul ve Esasların 28 inci maddesinde; "375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye eklenen geçici 24 üncü madde ile tanınan işçi statüsüne geçirilme hakkından yararlanılabilmesi için; il özel idareleri, belediyeler ile bağlı kuruluşları, il özel idareleri ve belediyelerin üyesi olduğu mahalli idare birlikleri, il özel idareleri, belediyeler ve bağlı kuruluşlarının doğrudan doğruya veya dolaylı olarak birlikte veya ayrı ayrı sermayesinin yarısından fazlasına sahip olduğu şirketlerde 4734 sayılı Kanun ve diğer mevzuat hükümleri uyarınca personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alım sözleşmeleri kapsamında yükleniciler tarafından çalıştırılması gerekmektedir" hükmü bulunmaktadır.

696 sayılı Kanun Hükmünde Kararname hükümleri ve söz konusu Usul ve Esaslarda şirketlere işçi statüsünde devir yapılacak alt yüklenici personel kapsamı belirlenmiş olup, hali hazırda sermayesinin yarısından fazlasına sahip olunan mahalli idare şirketlerinde işçi statüsünde istihdam edilen personel kapsam dışında tutulmuştur. Bu nedenle, şirketlerde çalışan personel işçi statüsüne geçiş sürecine tabi tutulmayacaktır.

Konunun iliniz dahilindeki il özel idareleri, belediyeler ve bağlı kuruluşları ile bunların üyesi olduğu mahalli idare birlikleri ve bu idarelere ait kapsama dahil şirketlere duyurulması hususunda;

Gereğini rica ederim."

denmiştir.

Tartışma konusu ettiğimiz konu; belediye şirketlerinde işçi statüsünde çalışmakta olup, 4734 sayılı Kanun veya diğer mevzuat hükümleri uyarınca personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı sözleşmeleri kapsamında belediyelerin çeşitli hizmet birimlerinde görev yapan şirket çalışanlarının söz konusu Kanun Hükmünde Kararname kapsamında işçi statüsünde geçiş işlemlerine tabi tutulması gerekip gerekmediği hususudur.

Yukarıda belirttiğimiz gibi, şirketlerde bulunan işçiler; alt işveren (taşeron) işçisi sıfatıyla veya yukarıda kullandığımız tabirle çakılı personel sıfatıyla istihdam ediliyor olsa da, bunlar mahalli idare şirketinin işçisidir. Yani, mahalli idare şirketleri dışındaki alt işveren (taşeron) şirketlerde çalışan işçilerin geçeceği statüde bulunan işçilerdir.

Diğer bir ifade ile il özel idareleri, belediyeler ve bağlı kuruluşlarının doğrudan doğruya veya dolaylı olarak birlikte veya ayrı ayrı sermayesinin yansından fazlasına sahip olduğu şirketlerde işçi statüsünde çalışmakta olup, 4734 sayılı Kanun ve diğer mevzuat hükümleri uyarınca personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı sözleşmeleri

kapsamında çalıştırılan işçiler hali hazırda ilgili şirketlerin işçisi olduklarından, ayrıca bu işçiler için geçiş işleminin yapılmasına gerek olmayacaktır. Aksi durumda, bu işçiler halihazırda buldukları statüye geçiş için başvuru yapmak gibi bir durula karşı karşıya kalacaklardır. Mahalli idare şirketlerindeki işçiler, hangi konumda olursa olsun mevcut statüleri ile çalıştırılmaya devam edilecektir.

Özetle;

1- Mahalli idare şirketi işçisi olup, ilgili mahalli idare (il özel idaresi, belediye ...) bünyesinde alt işveren (taşeron) işçisi pozisyonunda çalışanlardan hiçbir şekilde belge istenmeyecek, başvuru alınmayacaktır.

2- Mahalli idarelerin alt işvereni pozisyonunda olan özel şahıs şirketleri (mahalli idare şirketi olmayan şirketler) bünyesinde çalışan alt işveren (taşeron) işçilerinden başvurular alınacaktır. Bu başvurular, personel alıştırılmasına dayalı hizmet alımı yapan ilgili mahalli idare tarafından alınacaktır.

3- Mahalli idarelerin şirketlerinin alt işvereni pozisyonunda olan özel şahıs şirketleri (mahalli idare şirketi olmayan şirketler) bünyesinde çalışan alt işveren (taşeron) işçilerinden başvurular alınacaktır. Bu başvurular, personel alıştırılmasına dayalı hizmet alımı yapan söz konusu mahalli idare şirketi tarafından alınacaktır.

Telefon: +90 (312) 473 84 23

E-Posta: mts@mevzuattakip.com.tr

Adres: etin Emeç Bulvarı Hürriyet Cad. No: 2/12 ankaya ANKARA